

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVII (51) • ŠTEV. (Nº) 5

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 26 de febrero - 26. februarja 1998

MARJAN LOBODA

V 51. LETO!

V nedeljo, 25. januarja t.l. se je kljub počitniškemu času kar lepo število rojakov zbralo v cerkvi Marije Pomagaj, kjer smo se Bogu zahvalili za 50 let obstoja Društva Zedinjena Slovenija. Zapeli smo zahvalno pesem za 50 let zvestobe in vztrajnosti.

En važen mejnik je za nami, naša pot pa pelje naprej. Kot vsako leto, se marca meseca spet prične novo leto življenja in dela v naši skupnosti, to pot že 51. Med počitnicami smo si nabrali novih moči, da bomo spet lahko poprijeli za delo na najrazličnejših področjih našega pestrega organizacijskega in družabnega življenja. Naši Domovi bodo ob sobotah spet polni mladostnega živ-zava, katerega bo uravnaval številni učiteljski zbor. V Slovenski hiši se bo spet pričela zbirati nadebudna študijska mladina v Srednješolskem tečaju pod skrbnim vodstvom profsorskega zbora. V marsikaterem Domu se bodo spet pričele zbirati pevske, folklorne in športne skupine in pričele z vajami. Ob večerih bodo prihajali na seje resni odborniki ter načrtovali in usklajevali delovanje v Domu. Žaživele pa bodo še druge dejavnosti, kot Zveza slovenskih mater in žena, misijonske skupine, farni odbori, pa tudi krajevni odbori mladinskih organizacij SDO in SFZ bodo načrtovali svoje delo v novem letu.

Že samo to bežno in nepopolno naštevaje dejavnosti, ki se bodo pričele v naši skupnosti v prihodnjem mesecu, prisili človeka k razmišljanju in mu vzbuja nekatere ugotovitve pa tudi vprašanja.

Mislím, da nihče ne misli, da bi brez velike večine naštetih dejavnosti, še moglo obstojati to, kar imenujemo slovenska organizirana skupnost. Menim, da tudi ni nikogar, ki bi mislil, da se vse to delo opravlja samo. Po 50 letih obstoja naše skupnosti, ko je praktično odšla ali se upokojila vsa tista generacija, ki je s tem delom pričela, je v to dejavnost vprežena močna skupina mladih ljudi, ki z velikim idealizmom nadaljujejo in izboljšujejo delo,

ki so ga pričeli njihovi očetje, ali celo dedje.

Ne bi pa bilo prav, če bi si zatiskali oči pred negativnimi pojavi med nami. Predvsem je opazno preveliko število delazmožnih ljudi, ki stoje ob strani in ne samo, da ne sodelujejo, ampak z neupravičeno kritiko ubijajo voljo do dela še ostalim. Vedno bolj se opaža pomanjkanje včasih tako čislane slovenske odgovornosti, ko nekateri sprejmejo odobniška mesta, potem pa se ne udeležujejo sej, še manj pa sodelujejo pri delu, ki so ga sprejeli. To je morda glavni vzrok, da je vedno težje dobiti ljudi za vodstvena mesta, ker se boje, da bodo končno ob številnih odbornikih ostali sami za delo. Predlagam, da bi o tem problemu načrtno govorili in ukrepali po vseh naših ustanovah. Dana beseda, obljuba, mora dobiti med nami spet tisto veljavo, ki jo je imela včasih; kdor je ni držal, se ga je prijel zaničevalen naziv „figa-mož“.

Naslednje, o čemer bi veljalo malo več razmisliti, je o prispevkih za vzdrževanje naše skupnosti. Ob tem si dovolim majhen račun. Učiteljica v slovenski šoli porabi na mesec 22 ur za učenje ob sobotah, 15 ur za popravo nalog in pripravo pouka, povprečno 3 ure za seje in občasne tečaje, študijske dneve, itd. — skupaj okrog 40 ur na mesec. Če ima vsaka služkinja najmanj \$ 5.- plače na uro, vsaka naša učiteljica daruje skupnosti vsak mesec \$ 200.- In to so v veliki večini osebe, ki imajo prej nizke, kot srednje ali visoke dohodke. Ko človek pomisli na to, ga res prime sveta jeza ko zve, da se blagajnik boji terjati naročnino, ali da se nastavlja prenizke članarine, ker se bodo sicer ljudje izbrisali. Tudi tako mišljenje bomo morali spremeniti, če bomo hoteli preživeti. Ni mogoče, ni pravično, da bi samo nekaj idealistov vzdrževalo celo skupnost, drugi pa stali ob strani in milostno odvrli sem pa tja kak novčič. Navsezadnje...

Nad. na 2. str.

SRAMOTA

Žal nam je, da moramo objaviti novico, kako prostaški in umazani so danes nekateri v Sloveniji. Naslovnica nove zgoščenke glasbene skupine Strelnikoff je namreč skrajno bogokletna ter umazana. Naj navedemo iz ljubljanske Družine št. 8 naslednji protest:

MERILI SO V SRCE

Mislili smo, da ima nizkotnost svoje meje. Mislili smo, da se globlje, kot so v povojnih letih šli tedanji oblastniki v svojem sramotanju duhovnikov, škofov in papeža, pač ne more. Obstaja prag, smo si dejali, ki ga človek v svoji perversnosti ne more prestopiti. A zmotili smo se. To, kar se glede žaljenja naših najglobljih verskih čustev ni zgodilo v totalitarnem režimu, si je dovolila skupina popevkarjev, ki je na naslovnico svoje zadnje zgoščenke postavila Brezjansko Marijo, ki namesto Jezusa pestuje - sram me je zapisati - podgano. Tudi v domišljiji najboljši izgubljenega, najbolj zavrženega in s sovražstvom do vere najbolj nabitega Slo-

Ranili so nas v naših najčistejših čustvih; v tem, kar nam je kot kristjanom in Slovencem najdražje in najsvetejše. Merili so v srce in nas zadeli. Mislili smo, da je vsaj Jezusova mati obvarovana pred njihovim cinizmom in prostaštvom. Ne. Šli so korak naprej in s svojo pošastno domišljijo onečastili tudi tisto najlepše, najnežnejše, najčistejše, kar slovenski človek nosi v svojem srcu. S tem so najgloblje užalili stotisoče, ki se vsako leto zbirajo ob brezjanski Mariji, tisoče Slovencev po svetu, ki v svojih domovih častijo njeno podobo kot spomin in simbol daljne domovine.

Brezmejna žalost me je prevzela, ko sem zagledal ta umotvor. Ostal sem brez besed. Nem v svojem sramovanju. Ljudje, ki govorijo isti jezik in gledajo isto čudovito krajino, ljudje katerih predniki so spoštovali isto kot moji - ti Slovenci si dovolijo nekaj tako neskončno podlega.

Tu ni več besed. Tu je samo žalost. Nema žalost in bolečina. „Mati. Kaj so ti storili!“

FRANC RODE, nadškof

Pahor obsoja komunizem

Predsednik Združene liste socialnih demokratov (bivša KP) Borut Pahor je 6. februarja predstavil deklaracijo o narodni spravi ter spremno pismo, kjer je v poskusu politične ocene dogajanja v slovenski polpretekli zgodovini ter o dogajanju med vojno zapisal, da je komunistična partija šla v bojevanje z dvema jasnima ciljema:

prvič, pregnati okupatorja in osvoboditi državo,

in drugič, prevzeti oblast v celoti v svoje roke.

To je KP počela z brutalnimi sredstvi že med vojno. Ni šlo le za likvidacijo sodelavcev okupatorja in izdajalcev, temveč je KP, skrita za Osvobodilno fronto, izvajala tudi t. i. drugo fazo revolucije, to je likvidacijo političnih nasprotnikov. Takšno početje ni ostalo brez posledic: ponekod so se spontano organizirale „vaške straže“. Dotlej skoraj enodušna upornost zoper okupatorja se je razbila in razdelila ljudi na dva sovražna tabora. Tako ravnanje KP sp nosilci protikomunizma izkoristili za širjenje bele garde. V pismu tudi zapiše, da je za povojne poboje domobrancev, ujetnikov in civilistov odgovorno vodstvo takratne KP, prav tako tudi za druge zunajsodne poboje na ozemlju sedanje Slovenije in v tujini, ki so jih storili posamezniki po nalogu državnih institucij ali neposredno KP. To so zločini proti človeštvu in ne zastarajo, piše Pahor.

Omenjena mnenja so naletele na odobravanje predvsem pri krščanskih demokratih in socialdemokratih, znotraj ZL pa je nastala močna opozicija, v kateri so zlasti borci in aktivni udeleženci NOB.

Predsednik SKD Lojze Peterle ima ta predlog Združene liste za zanimiv preobrat. V vsebinskem smislu vidi napredek, ker se Pahorjevo pismo ujema s tem, kar sta predlagala z Janšo. Predlagatelji deklaracij bodo tako po njegovem poskušali izdelati skupen dokument.

Združeni ob lipi sprave in Civilna družba za demokracijo in pravno državo so mnenja, da se novo stališče Združene liste v bistvu ujema z vsemi točkami pravnega dela njihove deklaracije in je tudi blizu z ugotovitvenim delom njihovega akta. To je res pozitivni revolucionarni obrat stranke, ki so jo do nedavnega šteli za nasprotnico slovenske narodne sprave.

Nekdanji predsednik stranke ZL Janez Kocijančič pa je te dni kritiziral deklaracijo

o narodni spravi in Pahorjevo spremno pismo. Nekateri nekdanji borci in starejši člani združene liste so zaradi spremnega pisma že vrnili članske izkaznice, med njimi je tudi Lidija Šentjurs, ena prvih in najvišjih komunističnih voditeljev še iz prvih časov dikature.

Borci in udeleženci NOB pa protestirajo: „Treba je prenehati z maščevalnimi povračilnimi dejanji, povečevanjem in rehabilitacijo kolaboracije, spreminjanjem zgodovinskih imen in odstranjevanjem znamenj ter s postavljanjem spominskih plošč celo obsojenim vojnim zločincem,“ so zapisali v pismu Janezu Podobniku. Tudi se ne strinjajo s Pahorjevo oceno, da je kolaboracija posledica pobijanja političnih nasprotnikov, kakor tudi oceno, da je bila Slovenija geopolitično stičišče nacifašizma in komunizma.

O obsodbi komunizma kot totalitarnega režima pa v ZLB menijo, da s takšno formulacijo predlagatelji obsodijo vse, tudi pozitivne pridobitve na državnem, gospodarskem, socialnem in mednarodno-pravnem področju. „Odrekanje legitimnosti prejšnjemu režimu pomeni prekinjati državno kontinuiteto,“ se potegnejo za komunistično enotnost v ZLB. Tudi trditev, da je vodstvo nekdanje KP krivo za povojne množične poboje, ni dokazana, meni njihov predsednik Dolničar.

Zaradi kritik borcev in svojih članov je ZL morala storiti korak nazaj. Njeno predsedstvo je po notranji debati 17. februarja ocenilo, da obstaja v stranki temeljno soglasje o polpretekli zgodovini: ZLSD zavrača komunizem kot nedemokratski sistem, obsoja narodno izdajstvo v času druge svetovne vojne in se naslanja na nacionalno in socialno izročilo OF in NOB.

Predsednik Krščansko-socialne unije Franc Miklavčič pa je bil 11. februarja tudi mnenja, da sprava ni možna, dokler obe strani, partizanska in domobranska, ne priznata svoje krivde. Zveza borcev naj bi to že storila, ko je v javnem pismu obžalovala in obsodila povojne poboje kolaborantskih enot, Nova slovenska zaveza pa v letih po osamosvojitvi ni obžalovala sodelovanja z okupatorjem, ampak ga je zagovarjala kot protikomunistični odpor, ki naj bi bil celo zaslužen za demokracijo. Miklavčič meni, da je malo možnosti, da bi domobranska stran v kratkem priznala krivdo.

SLOVENIJA, MADŽARSKA, ITALIJA

Zunanji ministri Slovenije, Italije in Madžarske, Boris Frlec, Lamberto Dini in Laszlo Kovacs so na srečanju v okviru trilateralne Rim-Ljubljana-Budimpešta sprejeli program novih projektov za tristransko sodelovanje. Vazna je bila tudi podpora Italije pri vključevanju Slovenije in Madžarske v evroatlantske integracije ter pomen trilateralne za stabilnost na območju Balkana in širše jugovzhodne Evrope. Dogovorili so se tudi za skupen nastop pri gradnji evropskega multimodalnega koridorja št. 5, ki bo povezoval Barcelono in Kijev in bo prečkal tudi Slovenijo, Italijo in Madžarsko.

ZAMOLČANI INCIDENT V PIRANSKEM ZALIVU

V ponedeljek, 9. februarja naj bi v Piranskem zalivu prišlo do dogodka, v katerem sta bila udeležena slovenska ribiča in hrvaški patroljni čoln, ki naj bi bil po poročilu slovenske policije v slovenskem območju nadzora. Piranska ribiča sta vrgla mrežo na nesporno slovenski strani zaliva. Tedaj je proti njima zaplul hrvaški patroljni čoln in jima presekala pot. Hrvaški policisti so od ribičev zahtevali dokumente ter naj se privežejo na bok policijskega plovila, da bi skupaj odpluli v Umag. Tedaj je na kraj dogodka priplula slovenska policijska ladja pojasnila, da so na slovenskem območju.

STRAN 3:

Božidar Fink — odlikovan

Zgodilo se je v Sloveniji...

PREMIER DRNOVŠEK IN PREDSIEDNIK ARGENTINE

Predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek se je ob koncu zasedanja svetovnega gospodarskega foruma v švicarskem Davosu 1. februarja srečal še s predsednikom Poljske in Argentine, Aleksandrom Kwasniewskim in Carlosom Menemom. V središču pogovorov so bile možnosti za poglobljanje odnosov s tema dvema državama, še posebej na gospodarskem področju, pa tudi prizadevanja mednarodne skupnosti za miren razplet iraške krize in s tem povezane aktivnosti Slovenije v Varnostnem svetu ZN.

PAPEŠKI NUNCIJ JE OBISKAL KUČANA

Apostolski nuncij dr. Edmund Farhat se je 16. februarja odzval vabilu predsednika države Milana Kučana in prišel v predsedniško palačo na tako imenovani delovni pogovor. Kot so sporočili iz predsednikovega urada, sta ugotavljala, da je premalo politične volje, zaupanja in pripravljenosti za rešitev odprtih vprašanj v odnosih med oblastjo in katoliško Cerkvijo. Menila sta, da bi bila obletnica samostojnosti Slovenske škofovske konference znova lahko priložnost za pogovor predsednika republike s slovenskimi škofi o omenjenem vprašanju.

SPREMEMBA IMENA KULTURNEGA DOMA ŠPANSKI BORCI

Spremembo imena **Kulturni dom španski borci** v Ljubljani je sprejel 3. februarja ljubljanski mestni svet ob nasprotovanju vseh 10 svetnic in svetnikov ZLSD. Mestna organizacija ZLSD protestira, češ da desnica v Ljubljani poskuša prevrednotenje slovenske zgodovine. „Spomin na antifašistični boj v Španiji je po njihovem škodljiv za mlado generacijo ali vsaj zelo moteč za otroške duše“, ki so v kulturnem domu s tem imenom podoživljale pravljčni svet,“ so se pritoževali bivši komunisti. Razumljivo je, da protestirajo, saj so se v krvavi španski revoluciji preka-

lili prvi slovenski revolucionarji komunisti za slovensko revolucijo. In to naj bi bil za otroke „pravljčni svet“!

USEDLINE TOTALITARIZMA V MEDIJAH

MAG objavlja v svoji peti letošnji številki izjavo desetih Celjanov (med njimi so štiri doktorji in dva diplomirana inženirja), da so pri pristojnem javnem tožilstvu vložili kazensko ovadbo zoper Zmaga Jelničiča zaradi utemeljnega suma kaznivega dejanja, s katerim je med Slovenci razpihval nestrpnost. Ta je namreč in javni prireditvi izjavil, da so volivci in idejni podporniki nekdanjega predsedniškega kandidata dr. Jožeta Bernika „golazen, ki bi jo bilo treba pobiti že leta 1945“.

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA PRI SCHIFFRERJU

Predsednik Komisije državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Marijan Schiffrer je 9. februarja sprejel predsednika Slovenske izseljenske matice Janeza Bogataja in tajnika Matice Janeza Roglja. Pogovarjali so se o pomenu dejavnosti SIM za Slovence po svetu ter o njenem položaju in financiranju, kot ga predvideva predlog proračuna za letošnje leto. Strinjali so se, da je potrebno dejavnost Matice ohraniti, ter poudarili potrebo po koordiniranem delovanju državnih organov in drugih organizacij, ki skrbijo za stike s Slovenci po svetu.

PREŠERNOV DAN IN NAGRADE

8. februarja, ob slovenskem kulturnem prazniku, vsako leto slovesno podelijo najvišja državna priznanja za dosežke v umetnosti — Prešernove nagrade. Letos sta jo prejela scenografka **Meta Hočevar** in pisatelj **Saša Vuga**, dobitniki nagrad Prešernovega sklada pa so kipar Jakov Brdar, plesalec in koreograf Matjaž Farič, pisatelj Uroš Kalčič, igralka Milada Kalezić, oblikovalka Eta Sadar Breznik in režiser Igor Šterk. Slavnostni govornik je bil lanske Prešernov nagrajenec Niko Grafenauer.

pin ali posameznikov od drugod, naši igralci pa igrajo pri napol praznih dvoranih in naši pevci si skoro ne upajo prirediti koncerta v strahu za udeležbo. Ljudje, ki pridejo k nam na obisk, bolj ali manj zaslužni za našo skupnost, so deležni naše izredne, včasih pretirane in nekritične pozornosti, naši učitelji in drugi javni delavci, katerim pravzaprav dolgujemo vse kar imamo, pa so neredko potisnjeni v ozadje. Slovenci smo bili vedno znani po svoji gostoljubnosti, kar je lepo in prav, dobro pa bi bilo, da bi si privzgojili tudi malo več ponosa in čuta hvaležnosti do svojih ljudi.

Poglavje zase so krajevnne slovenske maše. Dušni pastirji že nekaj časa opozarjajo, da je slovenska verska skupnost zelo velika dobrina, ki jo bomo imeli, dokler jo bomo znali ceniti. Slovenske maše so vsako nedeljo, ne samo na cvetno nedeljo, ko mnogi pridejo po lepe slovenske butarice, ne zavedajo pa se, da so oni lahko na cvetno nedeljo pri slovenski maši in lahko svojim vnučkom kupijo lepe butarice, ker je skupina zvestih vernikov vsako nedeljo hodila k slovenski maši, medtem ko so oni iz komodnosti zavili v najbližjo krajevno cerkev. Komodnost in nezanimanje sta največji nevarnosti, ki nam grozita. Ustavimo ju, dokler je še čas.

Vesel bom, če bo teh nekaj misli pobudilo razgovore, replike ali kritike. Vse pa naj bo v naše skupno dobro!

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

klasičen primer politične neresnosti, ki ji jalovi reševanje resnega vprašanja. Oj, ubogi Buenos Aires.

Drug poizkus razbitja Povezave pa je bila debata o pogrešanih za časa vojaške diktature in o zakonih, ki so oprostil vojaštvo kazni zaradi kršenja človekovih pravic. To je težak problem, ki ga ne eni drugi niso znali pravilno zavzeti. Povezava se ob tem ni razbila, vlada pa tudi ni imela posebnih koristi.

TUDI MESTNI VODJA

De la Rua tudi ve, da je vsak korak važen za njegovo politično prihodnost. Nikdar ni bil predzren politik, kar ima seveda dobre in slabe strani. Zaenkrat ni va sad svoje resnotni, saj velika večina mestnega prebivalstva pozitivno ceni njegovo upravljanje. A zaveda se, da ga v raznih anketah, ko gre za vprašanje predsedniške kandidature v Povezavi, Graciela Fernandez Meijide še vedno nadkriljuje. Zato skuša navezati razne stike s provincijskimi strankami. Ta znatna politična sila nikdar ni bila enotno vodena ne pravilno izbrana. Sedaj lahko zasledimo približevanje povezave raznim provincijskim strankam. De la Rua v tem vidi možnost protiuteži, ki bi jeziček na tehtnici naglasi na njegovo stran. V zvezi s tem je bilo slišati precej govorjenja o mendoških demokracijah, ki so po dolgih letih znova zagali v provinci.

GENERALOVE TEŽAVE

V težave je zašel tudi general Bussi. Bil je guverner Tucumana za časa zadnjega vojaškega režima. Sedaj pa je bil na mesto izvoljen po ljudski volji. Vsled sodnih postopkov, ki jih vodijo španski sodišča zaradi pogrešanih španskih državljani za časa vojaške diktature, je Švica dovolila dostop do tajnih bančnih računov. Tako se je pokazalo, da je med drugimi tudi general Bussi imel svoje prihranke spravljene tam. To samo po sebi pravzaprav ni nič grešnega. A zapleti prihajajo z druge strani: koliko je resnično tistega denarja, kako ga je pridobil; zakaj v tajni naložbi Švici? Najhujše zanj pa je, da omenjenega računa ni zapisal, ko je pod prisego podal izjavo o svoji imovini.

Problem je etične narave, a tudi politične. Zlasti še, ker je pred tem trdil, da nima nikakega tajnega računa nikjer. V Tucumanu je bila reakcija huda, prav tako kot v javnih občilih. A to še ne bo konec generalove kariere. V vladni palači ne morejo pustiti, da bi padel guverner, ki je veljal za zaveznika peronizma na prihodnjih predsedniških volitvah. In če se je v tukumanskem parlamentu govorilo o politični solidarnosti in odstavitvi guvernerja, je vse potihnilo, kakor hitro je centralna vlada namignila, da bi lahko prišlo do zvezne intervencije. Vladni palači glede Bussija velja geslo: ga zaslanjati, ker bi škandal oškropil vladno a ne pustiti, da pade, ker je še možen zaveznik. Prihodnje leto bodo glasovi krvavo potrebni.

IN ŠE MNOGO DRUGEGA...

...kar pa presega naš prostor. Sem spomnim da davčna sprememba, sunček prebujenja, inflacije, rastoč zunanjetrgovski deficit, poizkus zakona o delavski fleksibilizaciji, podražitev vodnih storitev in še razne druge podražitve. Na splošno opazovalec soglašajo, da bodo vsa „umazana dela“ (pritisk na ljudske žepce) izvedena v letošnjem letu, ko razen nekaterih občinskih ni na obzorju važnejših volitev. Prihodnje leto, ko se bo šlo za predsedništvo, zopet vse teklo v najlepšem redu.

CILJI PREDSEDNIKA

Kljub temu, da se je v treh tednih mnogo zgodilo, bi lahko zapisali da se ni nič spremenilo. Spori so isti, nasprotja so ista. Menem in Duhalde sta si nenehno v laseh. Le to je uspelo vladnim strategom, da sta se končno sestala in so jih reporterji lahko fotografirali, spravljeni in nasmejani. Kakšna pa je resnica, vsi vemo. Menem je znova jasno nakazal protislovje, v katerem se nahaja vse, odkar so njegovi pristaši sprožili borbo za ponovno kandidaturo. V daljšem pismu je izjavil, da nima nikakega namena zopet kandidirati, da se pa tudi ne odreka tej možnosti, če se spremeni ustava in če ga „ljudstvo prosi“ za ta korak. Ta trditev izhaja iz namena njegovega ožjega kroga, da bi sprožili referendum. Postopek je precej zapleten, njegov izid dvomljiv in tudi če bi zmagal na referendumu, to poslancev ne obvezuje, da bi volili za ustavno reformo. Vse kaže, da je predsednik sam spoznal, da iz te moke ne bo kruha. Njegova strategija teži po tem, da bi trdo obdržal vajeti stranke v rokah. „Kdorkoli na vlado, Menem na oblast“ je njegovo geslo. In če peronizem ne bi obdržal vlade, potem naj bo Menem (in nihče drug) vodja opozicije.

KAJ HOČE GUVERNER

Medtem pa Duhalde želi prav isto: priporiti si vodstvo peronizma. Dobro ve, da če tega ne doseže, ne bo svoboden ne kot predsedniški kandidat ne kot predsednik, če bi bil izvoljen. Težko je razumeti nenehne kritike Duhaldeja na politiko centralne vlade, če vsega ne gledamo v tej luči. Duhalde najbolje ve, da ni nobene možnosti za kako ustavno spremembo. Bolj bi se mu torej splačalo kazati predsedniku prijazen obraz ali zavzeti do njega priliznjeno nastopanje. Manj bi bilo notranjih problemov v peronizmu, bolj gotovo bi mu bila prosta predsedniška kandidatura - a ostal bi lutka v Menemovih rokah. Zato skuša stranko pridobiti z besedami in nastopi, ki naj bi bili bližje peronistični tradiciji in Peronovi ideologiji kot pa Menemovemu neoliberalizmu. Prav zato je prvi dni februarja napovedal „socialno napetost“ zaradi sedanje gospodarske politike.

MESTO OB REKI

V Povezavi, politični formaciji radikalov in solidarne fronte, vode tudi niso mirne. Delno se to dogaja zaradi lastnih težav, delno pa ker vlada nenehno deluje na tem, da bi v povezavi povzročila razdor. Prvi tak poizkus je bil, ko so indirektno ponudili mestnemu vladarju in predsedniškemu predkandidatu De la Rui, da vlada „provincializira“ mesto Buenos Aires. To bi mu dalo večjo oblast, drugačen status in bi seveda povečalo njegove predsedniške izgleda. Ni prvič, da se govori o provincializaciji prestolnice. Razni načrti in celo zakonski osnutki so že premlevali to snov. A celotna zadeva je bila vedno gledana v luči trenutnih političnih koristi in nikdar ni prešla meje bombastičnih napovedi, ki pa so že naslednji dan padle v pozabo. Tako tudi to pot. Dogodek omenjamo le, ker je

V 51. leto!

Nad. s 1. str.

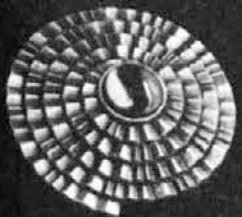
dnje moramo biti tudi toliko ponosni, da bomo svoje ustanove sami vzdrževali, ne pa prosjčili za pomoč drugod. Tudi naša neodvisnost ima svojo veliko vrednost.

Z novo delovno dobo se pričenjajo tudi prireditve po naših Domovih. Na splošno lahko rečemo, da se naši ljudje potrudijo, da so prireditve na zadovoljivi višini. Kar vidno peša, pa je udeležba na njih. Vsak izgovor je dober, da ne gremo v sosednji ali malo bolj oddaljeni Dom. S tem si režemo vejo, na kateri vsi sedimo. Če bo vsak obiskoval samo prireditve v svojem Domu, se bomo kmalu zaprli vsak kraj vase in to bo naš skorajšnji skupni konec. Ali bi bilo tako težko organizirati skupni omnibus za obisk obletnice v prijateljskem Domu? Kako malo je treba, da se podpre (ali pa podre) delo zlasti manjših Domov. Imamo še nekaj idealistov, ki nam vsako leto pripravijo eno ali dve igri. Koliko vaj, koliko truda, predstavo pa pride gledat komaj 200 ljudi. In predstave so večinoma naravnost odlične. Pa saj mora imeti človek herojsko mero potrpežljivosti in navdušenja, da še vztraja.

Že nekaj časa opazujemo med nami po svoje čuden pojav. Zmožni smo napolniti dvorane ob nastopu ne ravno izrednih sku-

BOŽIDAR FINK ODLIKOVAN

Častni znak svobode Republike Slovenije

kot so:

- predsednik in odbornik Slov. kat. akademškega starešinstva,
- odbornik in kar 6 let predsednik Zedinjene Slovenije,
- voditelj Odseka za izobražence pri 1. Kat. shodu v Argentini,
- vodja narodno-druženega odseka v okviru 2. Kat. shoda,
- med ustanovitelji Slov. kulturne Akcije, odbornik in član glasbenega odseka,
- koncertiral kot solist in v kvartetu s sestrami,
- predsednik zadruga Sloga in odbornik,
- soustanovitelj in sodelavec 14-dnevnik Sij slovenske svobode.

G. Fink je v tem času napisal in objavil vrsto tekstov in predavanj, aktiven pa je še sedaj.

Zakonca Fink pa sta tudi uspela vzgojiti in omogočila študij šestim otrokom, ki imajo danes vsi akademsko izobrazbo: dve profesorici, Marija in Helena, univ. profesor in advokat dr. Andrej Fink, ter kar trije pevci svetovnega formata: Bernarda, Veronika in Marko, na katere smo ponosni vsi; tudi Slovenija in Argentina.

K temu je dr. Žgajnar še dodal: „Dovolite mi, da k vsemu povedanemu dodam še nekaj svojih besed. Še predno sem vas osebno srečal prve dni julija 1995 pred stiško baziliko, le nekaj dni potem, ko sem postal kandidat za veleposlanika v Argentini, sem vedel o vas nekaj malega. Kasneje sem spoznal vaše delo za Slovenijo in dobil nekaj sugestij, kako mi boste lahko v veliko pomoč. Naj rečem samo tole: Ne le v pomoč, naravnost prijateljsko pomoč, kadarkoli in vedno, za kar sem vam iskreno hvaležen. V veliko čast si zato štejem, da vam smem danes izročiti to zaslužen priznanje Republike Slovenije in vam želim še naprej vse dobro, enako gospe soprog in vaši družini!“

Naj še sledi nekaj podatkov iz obrazložitve za odlikovanje:

Božidar Fink je od 1. julija 1991 pa do 19. avgusta 1994 bil pooblaščenec Slovenskega zunanjega ministra, vzpostavljal stike in vodil pogovore s predstavniki državnih, političnih, ekonomskih in drugih institucij v Republiki Argentini ter opravljal konzularne posle za naše izseljence. Na to mesto je bil imenovan kot pravnik, ki je dobro poznal argentinske politične razmere in užival velik ugled med vsemi skupnostmi med slovenskimi izseljenci. S svojim delom je pomembno prispeval k promociji RS v Argentini, ki je kot prva v Latinski Ameriki priznala RS že 16. januarja 1992 in z njo vzpostavila diplomatske odnose aprila 1992. G. Fink je uspešno opravljal zaupane naloge. Za svoje delo ni prejemal plačila,

povrnjeni so mu bili le materialni stroški. G. Fink je tudi poskrbel, da je RS mogla leta 1994 odpreti veleposlaništvo v Buenos Airesu.

Zato se je glasil predlog tedanjega ministra za zunanje zadeve dr. Dimitrija Rupla, da Predsednik Republike Slovenije g. Božidarja Finka za zasluge in osebni prispevek pri vzpostavljanju, razvijanju in krepitvi mednarodnih odnosov, ki prispevajo k mednarodnemu priznanju in uveljavljanju RS odlikuje s Častnim znakom svobode Republike Slovenije.

Nato se je odlikovanec zahvalil veleposlaniku za izročitev odlikovanja, tako osebnost kot predstavniku države, ter ga prosil, da to zahvalo tudi sporoči predsedniku republike.

Dejal je še:

„Delo za ideali ne sme iskati plačila in časti. Moj ideal je vedno bil slovenstvo v vsem, kar ta pojem obsega, in z vsem, kar služi tej naši danosti. Svoje in naše slovenstvo sem vedno vstavljal v okvir domovine, ki sem jo razumeval v podobi matere hraniteljice. Ko nam je bila domovina vzeta, sem se opiral na rojake z enako usodo, pri tem pa sem vedno mislil na dovršitev razvojnega procesa slovenstva v samostojni državi. Miseln shema mi je bila torej lok: narod - domovina - država.“

Volja, da služim temu idealu, me je nagibala, da sem privolil v predlog organizirane skupnosti, ki ji pripadam, in potem sprejel imenovanje od slovenske izvršilne oblasti, ki je bila takrat že oblikovana po izidu svobodnih volitev. Opogumljala me je torej zavest, da me podpira zaupanje spet legitimne državne oblasti in tudi zaupanje rojakov, v katerih službo sem bil poklican. V hotenju, da ohranim zaupanje na obeh straneh, nisem nikoli utajil svojega idejnega prepričanja in pripadnosti. V zadoščenju mi je torej, da sem mogel v korist države in rojakov nemoteno delovati z oblastvenimi organi Slovenije po vseh zamenjavah in da so storitve moje službe sprejemali brez pionišljanja rojaki katerekoli skupine ali miselnega kroga.

Priznanje, ki je danes izkazano na moje ime, pa naj velja tudi izseljenstvu, ki je z navdušenjem pozdravilo državno osamosvojitve in po močeh prispevalo k uveljavljanju slovenske države. Upam, da bo pomagalo pri utrjevanju skupnih moči, tako da bo še dolgo veljalo, kar ste, gospod veleposlanik, pravkar napisali v reviji Ambito Diplomático, da je namreč slovenska skupnost v Argentini odlično organizirana, da ima skupne domove, gledališke skupine, šolske tečaje, tedenski časopis ter da ohranja dobre odnose z matično domovino. Za to predstavitev se vam zahvaljujem in zagotavljam, da se bom tudi v prihodnje

usmerjal k temu obojemu, notranji trdnosti in živosti ter k zavzetosti za blaginjo Slovenije. Vem, da so take volje tudi moji rojaki in prijatelji.

Dovolite še, da spomnim na priložnost kulturnega praznika, katerega predvečer obhajamo, in mi je ta okoliščina v posebno zadovoljstvo. Naša istovetnost je oblikovana po duhu, kulturnih vrednotah in moralnem heroizmu. Moja skupina se je zatekla pod Južni križ predvsem tudi s Prešernom. Prepojeni z njegovim duhom svobode in plemenite lepote smo se oglašali iz daljave in prihajali do obrobja domovine. S strahom in upanjem smo spremljali njen razvoj, žalovali nad njo in zanjo terjali pravico:

*Tajati led naš šele začne se, pomlad
je drugod že;
v dragi slovenski ukročen ni domovini
vihar,
Stešemo svoj si čolnič nov, z Bogom
zroč'no ga valovom;
ni se navadil popred breznov se, skal
ogibat'.*

Zdaj moramo biti ponosni na našo novo ladjo, čeprav še ni povsem izplula izmed čeri. Zato naj s Pesnikom pomolim:

*Da bi nebesa milost nam skazala!
Otajaj Krajna našega sinove,
njih in Slovencev vseh okrog rodove,
z domač'mi pesmam' Orfeja poslate!
Da bi nam srca vnel za čast dežele,
med nami potolažil razprtije
in spet zedinil rod slovenšč'ne cele!*

Novi Orfej nam pomeni prerod moralnih naved, vladavino resnice in pravice ter vzplamtavanje plemenitih narodnih in državljanskih čustev.

To misli vam sporočam kot predstavniku države in vem, da govorim tudi po vašem razpoloženju in iz srca vseh vaših nocojsnjih gostov.“

Pri izročitvi odlikovanja so vsi prisotni izrazili z obilnim odobravanjem svoje veselje in priznanje Božidarju Finku, kateremu tudi naš tednik čestita k odlikovanju.

PREŠERNOV PRAZNIK

Kot uvod v proslavo Prešernovega dne smo vsi prisotni zapeli državno slovensko himno, nato pa sta odlična in poznana pevca Anica Rode in Luka Debevec Mayer zapela nekaj Prešernovih in narodnih pesmi, pri elektronskih orglah pa ju je spremljal prof. Ivan Vombergar.

Prijetni glasovi iz grl in orgel so nam vzbudili umetniške občutke ter nas ponesli v domovino, našo lastno ali naših staršev.

Sprejema se je udeležilo tudi nekaj Slovencev, ki so trenutno tukaj, veleposlanik dr. Žgajnar pa je predstavil svojega novega sodelavca, opolnomočenega ministra Tomaža Kunstlja, ki bo v kratkem pričel svoje delo v Buenos Airesu.

Lep in bogat večer se je zaključil s pogostitvijo.

Kardinal dr. Alojzij Ambrožič

V čast novemu kardinalu, torontskemu nadškofu dr. Alojziju Ambrožiču, je 20. februarja 1998 odpravnik poslov slovenskega veleposlaništva pri Svetem sedežu Peter Reberc v Rimu priredil slovesno kosilo.

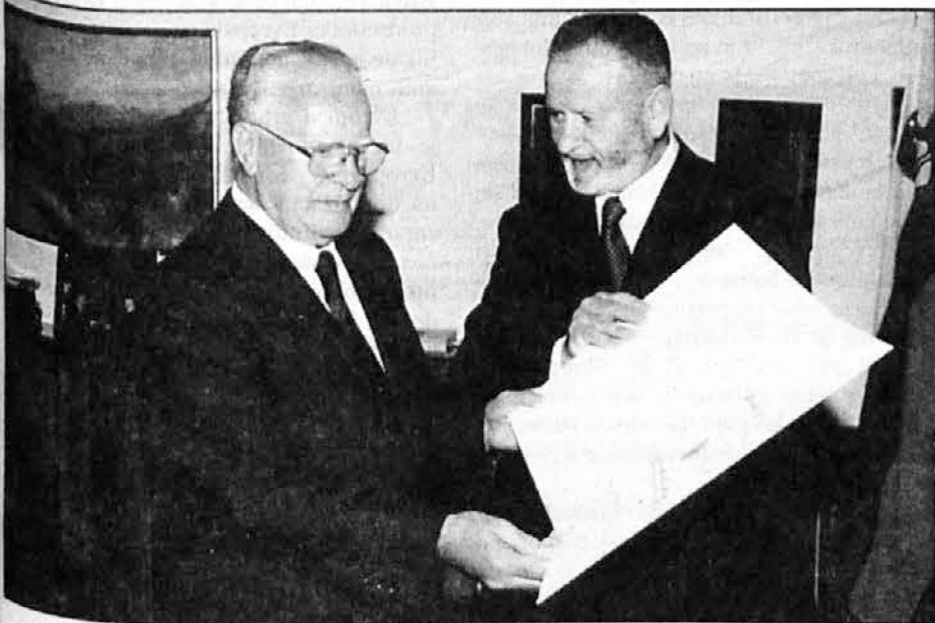
Ob tej priložnosti je državni sekretar Ivo Vajgl nadškofu Ambrožiču prenesel in čestitke slovenskega državnega in političnega vodstva ter mu izročil Plečnikov svečnik - darilo predsednika Milana Kučana.

Kosila se je med drugimi udeležili tudi ljubljanski nadškof dr. Franc Rode, apostolski nuncij v Ljubljani dr. Edmond Farhat in predsednik SKD Lojze Peterle.

Papež Janez Pavel II. je dvajset novih kardinalov iz dvanajstih držav na Trgu svetega Petra počastil s škrlatnimi klobuki,

drugi dan jim pa je prav tam med slovesno mašo nataknil še kardinalske prstane. Na Petrovem trgu se je zbralo vsaj deset tisoč ljudi. Kardinala Ambrožiča je navdušeno pozdravljalo več kot sto romarjev iz Slovenije, ki so zbujali pozornost z gorenjskimi narodnimi nošami, poleg njih pa še približno trideset Slovencev, ki so se pripeljali z letalom iz Toronta. Čeprav uradno in formalno Kanadčan, je doktor Ambrožič na Trgu veljal predvsem za Slovenca. Zvečer pa je pripravil poseben sprejem za Slovence.

Nadškof Ambrožič je drugi kardinal slovenskega rodu. Prvi je bil Jakob Missia, ljubljanski škof (1884-97) in nato nadškof v Gorici, za kardinala imenovan leta 1899.

Veleposlanik dr. Janez Žgajnar izroča diplomo Božidarju Finku

O novoimenovanem kardinalu Ambrožiču in še kaj

Zanimivo pričevanje iz Argentine iz časa druge svetovne vojne

Da imamo danes kardinala katoliške Cerkve slovenskega rodu, je zasluga tudi Lojzeta Bavdaža, umrlega 1988. leta v Argentini. Naj pojasnim to svojo trditev.

Podpisani sem bil od januarja do avgusta 1943 v četniški trojki pod njegovo komando. Poznala sva se samo pod četniškim imenom; on je bil zame Ataman, jaz pa zanj Kocelj. Ko sva se leta 1943 razšla, se nisva več videla ne vedela drug za drugega - do leta 1966, ko sva se slučajno odkrila v Argentini in spoznala tudi pod pravim imenom. Ko sem z ženo obiskal Bavdaža potem v Bariločah, kjer je živel, je v pogovoru ob pogrtnjen mizi meni odkril nepoznato plat svojega življenja, zgodbe, ki jih je doživljal kot partizan v dobi treh mesecev, preden je šel k četnikom. Kot štajerski begunec pred Nemci se je zatekel v Kozarje v bližini Ljubljane. Tam ga je odkril drug Mariborčan in znanec, Cafuta po imenu, in ga zvabil v hribe, v dolomitski odred, kjer je imel odločilno besedo prav Cafuta, s partizanskim imenom Gad.

Bavdaž je ob tem srečanju opisoval z vsemi podrobnostmi npr. partizanski napad, ki ga je on vodil na italijansko posadko, s katero so Italijani zasedli hišo dr. Puca na Dobrovi, se spominjal dveh italijanskih letal, ki sta prišla na pomoč napadenim karabinjerjem, pripovedoval, kako so izvedli požig dobrovskega farovškega hleva, ob katerem so imeli Italijani nekaj motornih vozil, itd. itd. Niti slutiti ni, da je meni vse to znano, ker sem bil zraven. Ko sem mu povedal, da so me 8. maja 1942 mobilizirali partizani in da sem vse to, kar je opisoval, tudi jaz doživljal in se aktivno udeleževal vseh akcij, ki jih je vodil, je bil tudi on presenečen. Povedal sem Bavdažu, kako sem po štirinajstih dnevih pobegnil od partizanov, in bil radoveden, kako se je to njemu posrečilo. Najin pogovor je stekel takole:

Podpisani: „Kako si se pa potem rešil partizanov, ker Gadu ni ušel nihče?“

Bavdaž: „Vsi skupaj smo se umaknili nad Gabrje levo od Kota. Ti ne veš, Kocelj, kakšne stvari so se tam dogajale!“

Podpisani: „V tistem kotičku nad cerkvijo v Gabrjah, v Kotu, so partizani pobili do takrat (maja 1942) približno dvajset naših ljudi. Če bi bila doma, bi ti lahko pokazal, kje.“

Bavdaž: „Kako pa ti tam vse poznaš?“

Podpisani: „Na Šujici je bila doma moja mama, tam sem imel strica in tudi jaz sem tam živel.“

Bavdaž: „Drugi dan po prihodu nad Gabrje so pripeljali človeka, ki je kupoval prašiče. Gad ga je brez pomisleka obsodil na smrt, češ da je špijon. Ubogega kmeta so takoj likvidirali. Dve uri kasneje so ubili pri Sv. Katarini drugega kmeta iz Gorenjske. Tudi ta naj bi bil špijon. Upiralo se mi je takšno početje, zato sem očital Gadu, da smo se prišli boriti proti okupatorju, ne pa proti našim ljudem! Zagrozil mi je s 'Šuti!' Zraven stoječa partizanka pa je bila mnenja, da je moj protest izdaja in da tudi jaz zaslužim smrt. Gad pa je zamenjal ton in mi v imenu starega znanstva ponudil možnost, da popravim svojo predrznost. Naložil mi bo nalogo, in če jo bom izpeljal, bom s tem dokazal, da sem njihov. Likvidirati bi moral družino, h kateri smo hodili občasno na večerjo. Zazeblo me je: pobiti bom moral družino v Žirovnikovem 'grabnu' ...“

Podpisani: „Katero? Tisto, ki je imela gostilno in trgovino? Možakar je bil bolj okroglo postave?“

Bavdaž: „Ja, ja, tisti. V družini je bilo precej otrok.“

Podpisani: „To je Trnovčeva, Ambrožičeva družina! In kaj se je zgodilo potem?“

Bavdaž: „Vprašal sem Gada, če si lahko izberem nekaj ljudi, ker sam ne bom zmogel tega opraviti. Dobil sem dovoljenje za to in nabiral samo takšne, katerim se je zločin upiral tako kot meni. Sporočil sem očetu Ambrožiču, kot praviš, da se je pisal, kaj čaka njega in njegovo družino, če takoj ne izginejo od tam. Jaz in vsi moji pomočniki smo pa tisto noč pobegnili od partizanov. Od tam sem šel k četnikom.“

Tako je „partizan“ in kasnejši četnik Lojze Bavdaž rešil smrti Ambrožičeve, med njimi tudi dvanajstletnega Lojzeta, sedanjega torontskega nadškofa in kardinala. Nekateri bralci se bodo morda zgražali, ker ta moj spomin ni v skladu z uradno slovensko zgodovino. Vem samo to, da odgovarja resnici in dokazuje, da je NOB, o kakršni še danes učijo otroke v šolah, izmišljena, a lepo napisana pravljica.

Franc ZOREC - KOCELJ, Argentina

DRUŽINA, št. 47; 8. februarja 1998

Pisali smo pred 50 leti...

Slovenski bogoslovci v San Luisu

S potniško ladjo Santa Cruz je dospela v Argentino tudi dvanajstletica slovenskih bogoslovcev. Vsi so dospeli zdravi in zago-reli, polni mladostnega ognja in vere v svojo novo domovino... Sredi množice je stal na pomolu mlad duhovnik, ki je spraševal po slovenskih bogoslovcih in jih zbiral okoli sebe: g. Jorge Bledel, osebni tajnik in odposlanec sanluiskega škofa, ki je slovenske teologe bogoslovce povabil v svojo prestolico, da bodo mogli tamkaj pod vodstvom lastnih profesorjev nadaljevati svoje študije.

San Luis je glavno mesto istoimenske države (province) in leži 800 km daleč od Buenos Airesa proti zapadu. Dr. Emilio Di Pasquo, sanluiski škof, je najmlajši argentinski škof, pa ima že veliko ime, ki slovi ne le v Argentini, ampak tudi v inozemstvu. Doktor rimske univerze Gregoriano je v

svoji argentinski domovini znan kot najspretnější organizator Katoliške akcije, inozemstvo pa ga pozna kot navdušenega voditelja argentinskega žosizma (gibanja katoliških delavcev, op.ur).

Slovenski bogoslovci so Bogu iskreno hvaležni, da jim je v svoji dobroti Previdnosti naklonil tako velikega dobrotnika kakor je sanluiski škof mons. dr. Di Pasquo, ki jim je širokosrčno in plemenito naklonil nadaljnji študij. Ko bo dograjeno novo semenišče, ki ga škof gradi blizu mesta, se bodo slovenski bogoslovci s profesorji vred tja preselili. Čim dospe še ostala polovica slovenskih teologov, ki je ostala v Brixenu, bo bogoslovna fakulteta mogla pričeti s poukom.

Svobodna Slovenija, št. 4; 15. februarja 1948

Slovenija, moja dežela

Jožef Štefan

Jožef Štefan (danes ga pišejo po nemško Stefan) je bil rojen v Sv. Petru pri Celovcu na Koroškem leta 1835 in je študiral matematiko in fiziko na dunajski univerzi. Še kot študent je začel pisati razprave iz fizike. Postal je gimnazijski profesor iz teh predmetov ter začel predavati fiziko tudi na farmaceutski fakulteti. Pozneje je postal redni profesor fizike in celo nekaj let rektor dunajske univerze.

Postal je eden najvidnejših raziskovalcev slovenskega rodu. Pri tem je eksperimentalno odkril zakon o sevanju, kar je dosedaj edini temeljni naravoslovni zakon, ki ga je odkril kak Slovenec.

Njegov zakon, ki se ga danes uče vsi študentje zadnjih let gimnazije in na univerzi, se imenuje Stefan-Boltzmanov zakon o sevanju. (Ludwig Boltzman ga je leta 1884 še teoretično utemeljil) in se glasi: Toplota, ki jo oddaja kako telo, je v sorazmerju s četrto potenco njegove absolutne temperature, $E = \sigma T^4$ (kar pomeni, da če ima telo 2-krat višjo temperaturo, oddaja 16-krat več topote). S tem zakonom je Štefan prvi na

svetu pravilno izračunal temperaturo sonca (naga površja (kakih 5000 C)).

Štefan je izumil tudi napravo - dilatometer - s katero je prvič v zgodovini lahko izmeril toplotno prevodnost kisika, vodika, metana, ogljikovega dioksida etc. njo je Štefan eksperimentalno potrdil. Maxwellovo kinetično teorijo plinov.

Poleg tega je leta 1883 objavil enačbo za induktivnost tuljave žičnih navojev kvadratnega prereza, ki jo danes nekateri imenujejo Stefanovo formulo.

Poleg svojega znanstvenega dela je bil Jožef Štefan tudi dober slovenski književnik: kot gimnazijec in študent je objavil v Slovenski Bčeli lirske pesmi, potopisni obraz iz Srbije, v Slov. šolskem prijatelju pa literarno razpravo O domačem slovenskem in več prirodoopisnih sestavkov, npr. Morski pes, Modro nebo itd. Po letu 1855 se je posvetil samo znanosti. Vendar je državljan odlične stike s Slovenijo. Umrli je leta 1893.

Po njem se danes imenuje največji slovenski fizikalni institut v Ljubljani Institut Josipa Stefana.

Ustavno sodišče razveljavilo moratorij

Ustavni sodniki so razveljavili določbe prvega člena zakona, ki določa, da se moratorij za vračanje premoženja fevdalnega izvora, razen premoženja verskih skupnosti ter premoženja tistih, ki so upravičenci postali s podelitvijo državljanstva, podaljša do 31. marca letos.

Ocenili so tudi, da so posledice podaljšanja moratorija hujše od posledic nadaljevanja denacionalizacije. Moratorij namreč po obrazložitvi ustavnega sodišča krši ustavno načelo enakosti pred zakonom in kršitev načela varstva zaupanja v pravo. Zato se bo vračanje fevdalnega premoženja po tej odločbi sodišča moralo takoj nadaljevati.

Ustavno sodišče je ob odločitvi o razveljavitvi moratorija znova opozorilo na prepočasno reševanje denacionalizacijskih zadev ter pozvalo vse državne organe, da brez odlašanja storijo vse za pospešitev in čimprejšnji zaključek denacionalizacije kot prednostne faze v procesu preoblikovanja družbene lastnine.

Obisk italijanskega zunanjega ministra

Na uradni obisk v Slovenijo je 3. februarja prispel italijanski zunanji minister Lamberto Dini, ki je po srečanju s slovenskim kolegom Borisom Frlecem ocenil, da sta Ljubljana in Rim „zelo blizu dokončne rešitve“ v zvezi z uresničevanjem španskega kompromisnega predloga o odprtju trga nepremičnin v Sloveniji. Napovedal je še, da namerava Italija začeti črpati sredstva, ki jih Slovenija nakazuje na račun pri luksemburški banki kot odplačilo odškodnine za izgubljeno premoženje Italijanov v Sloveniji in na Hrvaškem. Doslej Italija ni dvigala teh sredstev, ki jih Slovenija in Hrvaška letno vplačujeta, kot nekaj protest. Ta denar bo kot odškodnina namenjen ljudem, ki so izgubili premoženje v Sloveniji in na Hrvaškem.

„V tem vidimo dokončno in neizpodbitno priznanje osimskih in rimskih sporazumov,“ je dejal o tem Drnovšek in dodal, da Slovenija nacionaliziranega premoženja Italijanom ne bo vračala v naravi. Odločitev,

Ne prideta skupaj

Katoliška Cerkev je za zdaj pripravljena prodati državi nekaj nad polovico od 30.000 hektarjev gozdov, kolikor znašajo denacionalizacijski zahtevki ljubljanske nadškofije.

Gre za vse varovalne gozdove in del katoliških gospodarskih gozdov na treh območjih: Gorenjskem, Savinjskem in deloma na Goriškem. Cerkev bi hektar gospodarskih gozdov prodala za 9000 nemških mark na hektarju, kot povprečje pa po 4000 nemških mark.

Slovenska vlada pa je pred dnevi svojim predlogom sporazumne poravnave v zvezi z vračilom gozdov, na katere v postopku denacionalizacije računa katoliška Cerkev, odgovorila na to ponudbo. Kot je znano, se je vlada odločila za precej nižje cene. Čeprav podrobnosti zaradi zahtevnih tajnosti pogajanj niso znane, je vendar le mogoče sklepati, da najnovejša ponudba vlade ne bo zadovoljila druge strani. Govorijo se o povprečno kakih 2200 mark na hektarju za boljše pa okoli 4000 mark.

Evropski urad za manj rabljene jezike

Bivši predsednik Svetovnega slovenskega kongresa ter odgovorni urednik Pomorskega dnevnika iz Trsta Bojan Brezgar je bil 13. februarja izvoljen za tri leta za predsednika Evropskega urada za manj rabljene jezike, neuradne organizacije jezikovnih manjšin v Evropski zvezi.

Evropski urad za manj rabljene jezike je bil ustanovljen leta 1984 na pobudo Evropskega parlamenta. Postal naj bi uradna organizacija manjšin v EZ, vendar zaradi nasprotovanja nekaterih držav članic niso priznali tega statusa. Pač pa je prejel posvetovalni status v svetu za gospodarska in socialna vprašanja pri Združenih narodih in pri Svetu Evrope. Urad sestavljajo predstavniki več kot 40 jezikovnih manjšin.

da bo Italija od Slovenije sprejela denacionalizacijsko odškodnino, praktično pomeni, da Slovenijo in Italijo ni več zgodovinskih dvostranskih odprtih vprašanj in da se bodo odnosi lahko naprej odvijali povsem nemoteno.

Svobodna Slovenija,
Buenos Aires

Ljubljana, 28. januar 1998

Spoštovani gospod Debeljak,

v imenu Socialdemokratske stranke Slovenije Vam in sodelavcem v uredništvu iskreno čestitam ob 50-letnici izhajanja Svobodne Slovenije. Le pogumno naprej.

Janez Janša, predsednik SDS

Glavnemu uredniku Svobodne Slovenije Tinetu Debeljaku ter vsem njegovim sodelavcem pošiljamo iz Avstralije priskrbeno čestitke ob 50. obletnici izhajanja lista. V to dobo je vloženo veliko dela in skrbi, predvsem pa vztrajanja. Svobodno Slovenijo radi prebiramo tudi mi, večkrat povzamemo tudi kakšno informacijo.

Hvala za redno pošiljanje.

Urednica in upravnik
Glasa Slovenije, Avstralija

Obvestila

SOBOTA, 28. februarja:
Maša za raj. duhovnika F. Berganta ob 19. uri v cerkvi Marije Pomagaj.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 24. februarja 1998

1 dolar	186,69 SIT tolarjev
1 marka	94,45 SIT tolarjev
100 lir	9,57 SIT tolarjev

ABC
PO SLOVENSKO

TEČAJ SLOVENŠČINE ZA ŠPANSKO GOVOREČE OTROKE IN ODRASLE

Pouk vsako soboto
ob 9.30 do 12.30 ure
v Slovenski hiši.
Začetek 14. marca

IMATE KARTO SLOGA, PA VAŠA NALOŽBA NE DOSEŽE \$ 200.-

Odločite se, doplačajte in boste imeli:

- dostop so najvišjih možnih podpor
- prost vstop na letovišče SLOGA med kopalno sezono
- pa še možnost, da na žrebanju konec leta dobite dve vozovnici BUE-LJU-BUE

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

SLOVENSKI SREDNJEŠOLSKI TEČAJ ravn. Marka Bajuka

sporoča,

da bodo v soboto, 7. marca ob 9. uri sprejemni izpiti za 1. letnik. Vsebinska izpita: narek, branje, recitacija, pogovor v slovenščini.

V soboto, 14. marca: popravni in dopolnilni izpiti, vpisovanje in začetna sv. maša.

Naslov počitniške naloge: "Kaj so mi povedali moji predniki o svojem prihodu v Argentino."

Slovenska kulturna akcija in Zedinjena Slovenija

vabita na predavanje z diapozitivi, ki ga bo imel ravnatelj škofijske klasične gimnazije v Šentvidu

prof. Jože Mlakar: NAŠE IN VAŠE ŠOLE

v soboto, 28. februarja 1998, ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše,
Ramon L. Falcon 4158 - Buenos Aires

Razgovor bo tudi o možnosti izmenjave študentov.

Začetek slovenskih osnovnih šol

v nedeljo, 8. marca, v Slovenski hiši

ob 16. uri sv. maša na čast Svetemu Duhu

ob 17. uri v Dvorani škofa Rožmana igra o fantku, ki se ni maral umivati:

Juri Muri v Afriki

Avtorji: Gabrijel Lipuš, Tone Pavček in Marjan Belina

Izvajajo učenci Balantičeve šole - Režija: Nevenka Godec - Scena: Tone Oblak

Vabi šolski odbor Zedinjene Slovenije

Slovenci v Argentini

Marjan Šušteršič - 75 letnik

Náš jubilar se je rodil 31. januarja 1923 v Krakovem - trnovski fari v Ljubljani. Ko je zaključil šolanje na viški meščanski šoli, je šel v uk v znani fotografski atelje v središču Ljubljane. V tej dobi se je pridružil Zvezi mladih katoliških delavcev in kmalu postal tajnik zveznega odbora. Kot njen delegat je postal član Narodnega sveta vseh takih katoliških organizacij ter je bil tudi pritegnjen v uredništvo časopisa Mi mladi delavci. Leta 1943 je vstopil v domobranstvo skupno z drugimi petimi člani družine. Uspešno je sodeloval v civilni informativni službi, istočasno je bil še predavatelj o nevarnosti komunizma na obrtni nadaljevalni šoli.

Leta 1945 je vsa družina nastopila begunsko pot. Marjan je moral iti v Salzburg, kjer je dobil delo pri škofijski Karitas. Leta 1949 se je vselil v Argentino in kmalu odprl

v Hurlinghamu uspešno fotografsko podjetje. Leta 1978 se je poročil s Tinko, hčerko pisatelja Joža Vombregarja, ki je pred desetimi leti umrla.

Takoj po prihodu v Argentino se je naš jubilar pridružil odboru Slovenske pristave, postal predsednik pokrajinskega odbora Katoliške akcije in prevzel tehnično uredništvo Duhovnega življenja. Osem let je to revijo pod njegovim vodstvom spremljalo na stotine fotografskih posnetkov od doma in iz tukajšnjega življenja. Leta 1961 je postal ustanovni član Slomškovega doma, katerega odbornik je bil petindvajset let, kakor tudi organizator kulturnega in družabnega življenja. Vodil je propagando in urejal MOJ DOM. Istočasno je sodeloval pri Zedinjeni Sloveniji. Slovenska trgovsko-gospodarska zbornica mu je poverila upravljanje informacij iz gospodarskega življenja v Sloveniji, ki jih priobčuje Svobodna Slovenija. Trenutno sodeluje pri urejanju Sloginega glasila Stik. Tudi kot fotograf je neutrujen, saj so njegovi posnetki često objavljeni v našem tisku, v slovenskem koledarju in na voščilnih razglednicah.

Ko je prelat Jože Guštin leta 1993 iskal sodelavcev za delo pri Marijini legiji v Sloveniji, se je med prvimi prijavil Marjan in nekaj mesecev apostolsko delal v Ljubljani. Z istim namenom je potoval tja še leta 94, 95 in 96.

Ugaja mu politično delovanje in zato pridno sodeluje pri SKD.

Zato Marjanu ob tako lepem jubileju zanimivega in plodnega življenja iskreno čestitamo, želeč mu še veliko uspešnih let.

Njegovi prijatelji

Smrt duhovnika ljubitelja gora

V četrtek, 19. februarja zvečer se je tu razširila pretresljiva vest, da je opoldne na poti na Cerro Capilla umrl duhovnik dr. France Bergant. Podrobnejše novice so prihajale počasi.

Dr. France Bergant je tudi letos preživljal svoje počitnice tu ter kot običajno večidel svojega časa posvečal hoji po gorah. Podal se je na goro Capillo v četrtek 19. februarja v družbi nečaka Andija, prijateljev Janeza Krajnika z nečakoma in Dinka Bertoncija. Dr. Bergant in Dinko Bertonec sta hodila zadnja skupaj in ob vsakem koraku občudovala prirodo, ki je pa letos izredno pestra zaradi velike količine padavin v preteklih mesecih in sedaj izredno toplega poletja. Že skoraj na koncu steze po zelo strmih pobočju ste se ustavila za priložnostni oddih na jasi, polni cvetočih amancayev - ki letos tvorijo izredno velike preproge - katere je z ozadjem jezera Nahuel Huapi in Bariloč, občudoval dr. Bergant tudi fotografiral... poslednjič.

Odrinila sta ponovno na pot. Po nekaj korakih je dr. Bergant sedel na tla in se naslonil na svoj nahrbtnik in trenutek potem mu je glava omahnila na stran. Edini navzoči Dinko Bertonec je zaman poizkusil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi ga se osvestil. O nenadni smrti je tovariše, ki so ju čakali nekoliko višje, takoj nato opozoril, naj sestopijo. Skušali so ponesti pokojnega dol po tisti strmini, pa jim ni uspelo. Končno je to nalogo izvedla gorska reševalna služba Cluba Andino Bariloche. Proti večeru je truplo pokojnega bilo prepeljeno v farno cerkev Medalla Milagrosa, kjer župniku je rojak Branko Jan, da tam počaka nadaljnjih odločitev njegovih do-

mačih.

Kropili smo pokojnega ves petek, zvečer pa je bila žalna maša, katero sta darovala delegat mons. Jože Škerbec in Branko Jan, kjer so pa že bili navzoči tukaj prebivajoča brata France in Tone z družinoma ter iz Buenos Airesa brat Mirko z soprogo in sestra. Franciška, ob izredno lepi udeležbi tukajšnjih rojakov in tistih, ki se mude tu na počitnicah.

Pogrebna koncelebrirana maša je bila v soboto 21. februarja dopoldne, katero je po slovensko vodil mons. Jože Škerbec. Somaševali pa so: bariloški škof mons. Rubén Frassia, naš dušni pastir Branko Jan, novi župnik fare Inmaculada Concepción p. Emilio Barasich SDB in pokojnikov študijski kolega p. Vicente Lauro.

V pridigi v kasteljansčini je mons. Škerbec orisal življensko pot pokojnega. Rojen je bil v Moravčah l. 1931. 1945 je nastopil pot begunstva ter prispel v Argentino l. 1949 in nato zaključil srednjo šolo pri salezijancih. Vstopil je v slovensko semenišče v Adrogué ter bil posvečen v duhovnika l. 1960. Nato je deloval v argentinski fari v Caseros skoraj deset let. Potem se je posvetil študiju sv. pisma v Rimu in Jeruzalemu; se nato vrnil v Argentino ter poučeval v semenišču in raznih institutih in obenem postal dušni pastir za slovensko skupnost v San Martinu. Od l. 1980 dalje pa je prevzel dušno pastirstvo pri castelarski skupnosti. Kot duhovnika ga je ocenil kot zvestega, prijateljskega, blagega in vedno na uslugo pripravljenega sobrata, ki je resnično ljubil božjo besedo in tudi božje stvarstvo ter je zato leto za letom prihajal v

Nad. na 6. str.

Mali oglasi

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

TURIZEM

el. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
PSIHOLOGINJA

Lic. **Marjana Volovšek**, klinična psihologinja, za mladino in odrasle, družine in pare. Av. Luis María Campos 1544 - 3. nadst. „12“ - Tel.: 784-2290

ADVOKATI

dr. **Marjana Poznič** - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. **Franc Knavs**, dr. **Bernard Knavs**, dr. **Veronika Knavs** - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. **Lilijana Kožar**, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 627-4242 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

Smrt duhovnika...

Nad. s 5. str.

Bariloche in gojil željo, da bi zaključil svoje življenje v tukajšnjih gorah.

Pogrebne molitve ob koncu maše pri odprti krsti je opravil škof. mons. R. Frassia. Nato so se pa pokojnemu zahvalili prof. Tine Vivod v imenu bivših Adrogejev in v imenu Zedinjene Slovenije, Helena Dolinšek v imenu Pristavskega društva iz Castelarja in gdč. Mija Markež v imenu Prešernove šole iz istega doma, kjer je pokojni bil katehet osemnajst let. Omeniti pa je še potrebno, da je bilo predstavništvo Pristave dopolnjeno z navzočnostjo tamkajšnjega zakristana Franca Zurca z ženo Vero, hčerko Marijo in zetom Matjažem Čečem, ki je sodeloval s pokojnikom in prijateljem skozi vso tisto dobo dušnega pastirovanja.

Zelo dolg pogrebni sprevod je krenil iz mesta pod vznožje Cerro López na pokopališče gornikov (Cementerio del montañas), oddaljenega kakih 25 km, kjer je že čakal pod vodstvom Matjaža Jermana v

skalnatu zemljo izkopen grob. Tudi tam je ob odprtem grobu opravil poslednje molitve škof mons. R. Frassia. Medtem ko so naši mladi zagrebali krsto, so jih spremljali navzoči rojaki občuteno s priložnostnim petjem.

Prepričani smo, da pokojni počiva na kraju, ki gotovo ustreza njegovim željam, v tesnem stiku s tistim delom prirode, ki mu je bil tako globoko pri srcu. In še več: če gledaš na grobu v smeri proti severu ob Lópezovi steni, ti v ozadju pogled kar trči na vrh Capille, ki mu je bila tako ljuba, in tudi moreš ugotoviti približno lego kraja, od koder je njegova duša izvedla poslednji vzpon... k Stvarniku

Seveda, sedaj se bomo spominjali še z globljo prizadetostjo svečanosti ob blagoslovitvi koč na Capilli pred dvema letoma, kjer je tudi pokojni dr. F. Bergant sodeloval. Še nekateri privilegiranci se pa bodo še prav posebej spominjali vseh maš pri „našem“ križu na samem vrhu, ki jih je pokojni daroval, kadar se je tja gor povzp. Sedaj imata omenjena koč in tisti križ posebnega varuha.

Želimo mu naj bi že skoraj užival mir pri Večnemu! Vsem njegovim bratom, sestri in sorodnikom pa izrekamo globoko sožalje.

SŽ

Osebnostne novice

Rojstvi: 6. januarja se je rodil **Nikolaj Duarte Strle**, sin Gustava in Monike roj. Strle. V družini dr. Matjaža Ravnika in Helene roj. Oblak se je 3. februarja rodil sinček, ki bo pri krstu prejel ime **Luka Martin**. Srečnim staršem naše čestitke!

Krst: Krščena je bila **Marjana Resnik**, hči Franceta in Ani roj. Senovršnik; botra sta bila Marjeta Aleš in Gustelj Baudek. Čestitamo!

Smrti: 5. februarja je umrla v San Justu **Katica Lipušček por. Peretti (46)**, 7. februarja je umrl v San Martinu **Davorin Kahne (75)**, 16. februarja v Phoenix, Arizona, ZDA, psihiater dr. **Mojca Grzetič por. Auñon**, 19. februarja v Bariločah izseljenski duhovnik prof. **France Bergant (67)**, v Lomas del Mirador **Zofija Komidar roj. Kofol (77)**.

Naj počivajo v miru!

Sveta maša za raj. duhovnika prof. Franceta Berganta bo ob osmini pogreba v soboto, 28. februarja, ob 19. uri v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši.

Smrt nas ne loči od Kristusa (Rimlj 8,38)

Slovenski dušni pastirji v Argentini sporočamo vsem rojakom v Argentini, v domovini in po svetu, da je nepričakovano zaspal v Gospodu naš sobrat gospod

prof. France Bergant

DUŠNI PASTIR MED VERSKO SKUPNOSTJO V CASTELARJU

Umrli je v Bariločah v četrtek, 19. februarja, in čaka vstajenja na pokopališču gornikov v bariloških gorah.

Dobrega duhovnika in prijateljskega sobrata bomo ohranili v lepem spominu in se mu priporočali pri našem dušnopastirskem delu za rojake v Argentini.

Jože Škerbec

delegat za Slov. dušno pastirstvo v Argentini

Buenos Aires, 22. 2. 1998

„Ker je dosegel popolnost, je v kratkem času izpolnil dolga leta; zakaj vseh je bila Gospodu njegova duša.“ (Modr. 4,14)

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je 19. februarja odšel h Gospodu po večno plačilo, naš dragi brat, nečak, svak in stric

č. g. France Bergant

Zahvaljujemo se vsem, ki ste zanj molili in se od njega poslovili, še posebej prelatu Jožetu Škerbcu za daritev sv. maše, bariloškemu škofu Rubenu Frassia za somaševanje in č. g. Branku Janu CM, ki je za kropljenje in pogrebno mašo dal na razpolago svojo župnijsko cerkev in ob vsem stal ob strani družini. Iskrena zahvala tudi njegovemu dobremu prijatelju Dinku Bertonclju za prvo pomoč in vsem bariloškimi rojakom za vso skrb pri pripravi groba. Hvala tudi gdč. Miji Markež, gdč. Heleni Dolinšek in prof. Tinetu Vivodu za poslovilne besede.

Žalujoči: sestra **Francka** in mož **Rajko**
bratje: **Mirko**, **Peter** in **Tone** z ženami **Hedviko**, **Ano** in **Alenko**
teti: **Ivanka Flerin** in **Pepca Vesel**
nečaki: **Fredi**, **Lučka**, **Edi**, **Monika**, **Marta**, **Jože**, **Ana**, **Marjan** in **Ivo** z družinami; **Sandi**, **Dani**, **Irena**, **Andreja**, **Gabrijela**, **Marko**, **Andi**, **Emil**, **Damjan**, **Saši**;
ter ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Bariloche, Kanada, Anglija, Moravče, Domžale, Senožeti, Ljubljana

Učil nas je, da moramo hrepeneti po višavah in da moramo biti vedno pripravljeni na Njegov klic.

Na vzponu v bariloških gorah ga je Gospod poklical k Sebi 19. februarja. Sestal se je z Njim

prof. France Bergant,

DUŠNI PASTIR NA PRISTAVI

Toliko lepega je vsejal v duše nas vseh!
Naj uživa večno plačilo!

V imenu pristavske družine
odbor Društva Slovenska pristava

Ljubezen ne išče sebe

Po in mučni bolezni nas je zapustila 5. februarja naša draga žena, mama, hčerka in

Katica Lipušček por. Peretti

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo spremljali z molitvijo ves čas njene bolezni. Hvala gospodom Francetu Bergantu, msgr. Jožetu Škerbcu in Toniju Bidovcu za molitve in sv. mašo. Hvala vsem kropilcem in vsem, ki ste jo spremenili na njeni zadnji poti.

Žalujoči mož **Eduardo**
hčerka **Silvana**
mama **Ljuba**
sestri **Marjana** in **Andreja**
in vsi ostali sorodniki

Buenos Aires - Ljubljana - Bariloche - Chicago